

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Са намером да се заинтересованој јавности дају на увид основне информације о фондовима, личним фондовима и збиркама који се чувају у Архиву Југославије, приступили смо изради серије публикација - водича о фондовима који се чувају у Архиву Југославије. "*Водич кроз фондове Краљевине Југославије*" само је, дакле, прва од неколико сличних које ће се појавити у наредним годинама.

Одлучили смо се за ове публикације иако грађа појединих фондова није сређена и обрађена, у неким случајевима и неразграничена и без информативних средстава. Сматрали смо да се и за такве фондове могу дати основни, неопходни подаци о грађи, који ће удовољити основном циљу. Ово се углавном односи на део архивских фондова из области спољне политике Краљевине Југославије, који су преузети пре неколико година, и на подручне банке и новчане заводе где грађа није ни разграничена и где постоји потреба утврђивања припадности надлежном архиву.

У *Водичу* су представљена 143 фонда из периода Краљевине Југославије (1918-1945), у којима се налази 4963 дужна метра архивске грађе. Број фондова и количина архивске грађе свакако би били далеко већи да ратна пустошења у Другом светском рату нису узела свој данак и на овом делу културног наслеђа. Неки фондови су нестали а неки тешко оштећени. Део однетих фондова је враћен после рата, али су бројнији они чија судбина није позната. О стању грађе је речено у тексту који се појединачно односи на сваки фонд.

Део фондова чија грађа је целовито сачувана или њен највећи део, сређен је по принципу првобитног реда докумената. За овако сређене фондове као информативно средство постоје административне књиге. Код некомплетних фондова, или оних који су сачувани фрагментарно, сређивање и обрада архивске грађе рађени су према организационој структури ствараоца архивске грађе или према функцијама и надлежностима. За тако сређене фондове урађени су инвентари.

Систематизација фондова у првом делу *Водича* следила је композицију централних законодавних, извршних и судских органа власти Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца крајем двадесетих година, која се, изузев у периоду 1929-1931, није битније мењала. Изузетак су фондови дипломатских и конзуларних представништава Краљевине Југославије који су дати као посебна целина у оквиру првог дела ("Дипломатска и конзуларна представништва КЈ"), као и фондови установа и организација врховних органа власти ("Установе и организације централних органа власти").

INTRODUCTION

With the aim of presenting to the interested public some basic information about the holdings, personal funds and collections which are being kept in the Yugoslav Archives, we have started with the preparation of a series of publications – guides to the holdings which are being kept in the Yugoslav Archives. “A Guide to the Holding Funds of the Kingdom of Yugoslavia” is, therefore, only the first of several similar guides which are to appear over the forthcoming years.

We have decided to present these publications although the material in some of the holdings has not as yet been fully classified and processed, and in some cases even unclassified and without an information back-up. We were of the view that even for such holdings we can provide the basic necessary data on the material which shall satisfy its basic goal. This mainly pertains to the part of the archive holdings from the field of the foreign affairs of the Kingdom of Yugoslavia, the material that was taken over only several years ago. This also applies to the regional banks and monetary institutions where the material was not classified and where there is still the need to determine their appropriation with the competent archive.

The Guide presents 143 holding funds from the period of the Kingdom of Yugoslavia (1918-1945) in which there are 4,963 meters long archives materials. The number of holding funds and the quantity of the archive material would certainly have been by far a larger one if the war destruction during World War Two did not take its toll on this part as well of our cultural heritage. Some of the holding funds have disappeared and some were severely damaged. One part of the holding funds taken out of the country at that time was returned to the county after the war, but there is a large number of those whose destiny remains unknown. The state in which is every particular part of the archives material is commented upon in the text pertaining to each of the individual holding funds.

The part of the holding funds where the material was preserved in its entirety or where its major part was preserved, is classified according to the principle of the primary order of documents. For so processed holding funds, there are administrative books, serving as the information medium. In case of incomplete holding funds or those preserved only in fragments, classification and processing of the archive material was done according to the organizational structure of the author of the archive material or according to the functions and competencies. For so classified holding funds inventory records were made.

Systematization of the holding funds in the first part of the Guide was following the composition of the central legislative, executive and judicial government bodies of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes by the end of the 1920s, which, with the exception of the period 1920-1931 did not have some significant changes. The exception are the holding funds of the diplomatic and consular representations of the Kingdom of Yugoslavia which are given as a separate entity within the first part (“Diplomatic and Consular Representations of the Kingdom of Yugoslavia”), as well as the holding funds

У другом делу дати су фондови банака, политичких странака, удружења, привредних и других организација и институција од југословенског значаја, па и оних чија делатност је била изван непосредне надлежности централне државне управе.¹

У оквиру текста о сваком фонду дати су следећи подаци и информације: број и назив фонда, сигнатура фонда, ствараоци архивске грађе фонда, граничне године фонда, граничне године архивске грађе фонда, количина архивске грађе фонда, начин сређености архивске грађе, информативно средство о грађи, историјат ствараоца фонда и основне информације о садржају архивске грађе фонда.

Код неких фондова граничне године архивске грађе су шире од граничних година ствараоца фонда. Реч је углавном о случајевима када је такву грађу прикупио стваралац фонда ради властитих оперативних потреба, односно када грађа органски претходи делатности ствараоца фонда или се тиче његове ликвидације, престанка рада и сл.

С обзиром да је грађа углавном на српском језику, уз фондове није навођена одредница о језику, а тамо где је то било потребно, наведени су и страни језици. Документа на страним језицима су нешто више присутна у фонду "Емигрантска влада Краљевине Југославије" (енглески, мање француски), и у фондовима дипломатских и конзуларних представништава (енглески, француски и, у већој мери, језик земље домаћина).

Иако *Водич кроз фондове Краљевине Југославије* не пружа исцрпнији увид у архивску грађу централних државних органа и институција првог раздобља у историји југословенске државе, надамо се да ће успешно послужити својој основној намени - да ће пружити довољно претходних информација сваком истраживачу који намерава да истражује било који сегмент државног, политичког, привредног, образовног и другог деловања у Краљевини Југославији.

¹ С обзиром да је предвиђено објављивање и других водича кроз архивску грађу која се чува у Архиву Југославије, у овом водичу су претстављени само "архивски фондови" периода Краљевине Југославије. Архив чува и 51 збирку или лични фонд чија грађа датира од средине деветнаестог века и чији се највећи део односи на период Краљевине Југославије. Вихови ствараоци су истакнути државници, културни и јавни радници: Милан Стојадиновић, Јован Јовановић Пижон, Сава Косановић, Хинко Кризман, Драгољуб Јовановић, Лазар Марковић, Добривоје Стошовић, Станислав Краков, Кирил Савић и други. Из овог периода прикупљена је и значајна и обимна збирка фотографија, плаката и друге специјалне грађе као и збирке микрофилмоване и ксероксирани архивске грађе иностране провенијенције. Збирке су посебно значајне као допуна постојећим некомплетним фондовима, посебно када је реч о деловању политичких странака у Краљевини Југославији, чија архивска грађа је сачувана само у фрагментима.

of the institutions and organizations of the supreme government authorities (“Institutions and Organizations of the Central Government Authorities”).

The second part presents collections of banks, political parties, associations, economic and other organizations and institutions of the Yugoslav significance, and even of those whose activities² were outside of the scope of direct authority of the central state administration.²

In the text presenting each one of the holdings, the following data and information are given: number and name of the holding fund, signature of the fund, authors of the archive material contained in the fund, marginal years of the fund, marginal years of the fund material, quantity of archives material of the fund, manner of classification of the archives material, information medium on the material, background of the author of the fund and basic information about the contents of the archive material of the fund.

In case of some particular holding funds, marginal years of the archives material are broader than the marginal years of the fund authors. These are mostly the cases when such material was collected by the author of the fund for his own operative needs, or when the material organically precedes the activities of the fund author or pertains to his liquidation, termination of work, etc.

In view of the fact that most of the material is compiled in the Serbian language, there are no designations with the funds on the language, and where necessary, the foreign languages are designated. Documents in foreign languages are present to a larger extent in the holding fund “Government in Exile of the Kingdom of Yugoslavia” (mostly in English, less in French), and in the holding funds of diplomatic and consular representations (English, French and mostly the languages of the host countries).

Although the “Guide Through the Holding Funds of the Kingdom of Yugoslavia” is not presenting a comprehensive insight into the archives material of the central state authorities and institutions of the first period in the history of the Yugoslav state, we hope that it shall be useful in its basic purpose – to offer sufficient prior information to every researcher focused on the research of any segment of the state, political, economic, educational and other activities in the Kingdom of Yugoslavia.

² In view of the fact that publishing of other guides through the archives material kept in the Yugoslav Archives has been envisaged, this Guide presents only the “archive holding funds” from the period of the Kingdom of Yugoslavia. The Archives are keeping also 51 collections and personal holdings dating from the middle of the nineteenth century, most of it pertaining to the period of the Kingdom of Yugoslavia. Its authors were the most outstanding statesmen, cultural and public personalities: Milan Stojadinovic, Jovan Jovanovic Pizon, Sava Kosanovic, Hinko Krizman, Dragoljub Jovanovic, Lazar Markovic, Dobrivoje Stosovic, Stanislav Krakov, Kiril Savic, and others. From this period an important and extensive collections was gathered of the photographs, posters and other special items, as well as the collections of the micro-filmed and Xeroxed archives material of foreign provenance. Collections are especially important as the supplement to the existing but incomplete holding funds, especially in respect to the activities of the political parties in the Kingdom of Yugoslavia, where the archives material was preserved only in fragments.

ИЗ ИСТОРИЈЕ КРАЉЕВИНЕ ЈУГОСЛАВИЈЕ

У тексту који следи саопштене су у историјској науци општеприхваћене основне чињенице о уједињењу у заједничку државу Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца 1918 године, и о уставном уређењу те државе. Надамо се да ове основне напомене могу послужити ширем кругу корисника у стицању основних представа о Краљевини Југославији и њеним највишим државним органима и институцијама као и о њиховој делатности.

Хронологија стварања и уставног развоја

Када је постало очигледно да се Први светски рат може завршити само радикалнијом променом карте Европе, потекле су иницијативе са различитих страна од представника српског, хрватског и словеначког народа за стварање заједничке државе.

Већ 7. децембра 1914. године, српска влада на челу са Николом Пашићем излази у Нишу пред Народну скупштину са изјавом да је рат са Аустроугарском постао "борба за ослобођење и уједињење све наше неслободне браће Срба, Хрвата и Словенаца". У декларацији коју је усвојила Народна скупштина, познатој као "Нишка декларација", јасно је истакнут циљ – стварање заједничке државе.

Маја 1915. године образован је у Паризу, под председништвом др. Анте Трумбића Југословенски одбор као представништво српских, хрватских и словеначких емиграната из Аустроугарске монархије. Одмах по оснивању Одбор је своје седиште пренео у Лондон.

Марта 1917. године образован је у Паризу Црногорски одбор за "народно уједињење" који је радио на уједињењу Црне Горе са Србијом и осталим српским, хрватским и словеначким земљама.

Двадесетог јула 1917. године Српска влада и Југословенски одбор издали су Крфску декларацију коју су потписали Никола Пашић и др Анте Трумбић. У Декларацији се истиче да је "једини и неоступни захтев Срба, Хрвата и Словенаца, да, по начелу слободног самоопредељења народа, буду потпуно ослобођени сваког туђинског ропства и уједињени у једној слободној, националној и независној држави". Утврђено је да ће држава бити уставна, демократска и парламентарна монархија у којој ће владати династија Карађорђевића.

Пред првим знацима слома Аустро-Угарске, 6. октобра 1918. године, изасланици Словенаца, Хрвата и Срба са етнографског подручја Аустро-Угарске основали су у Загребу Народну вијеће. Председник Народног вијећа био је др Антон Корошец а потпредседници др Анте Павелић и Светозар Прибићевић. Народна вијеће није имало функције власти већ му је био циљ да организује и уједначи активности "југословена" под Аустро-Угарском у тренуцима када се њихова судбина решавала на пољу светске политике.

FROM THE HISTORY OF THE KINGDOM OF YUGOSLAVIA

The text that follows contains generally accepted facts in the historical science about the unification into the joint state – the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes in the year 1918, and on the constitutional set-up of that state. We hope that these basic facts may serve a broader circle of users to acquire basic notions about the Kingdom of Yugoslavia and its supreme state authorities and institutions and their activities.

Chronology of creation and constitutional development

When it became obvious that World War One can be terminated only through the radical changes in the map of Europe, initiatives were tabled from different sides by the representatives of the Serb, Croat and Slovene peoples for the creation of a joint state.

Already on December 7, 1914 Serbian Government, headed by Nikola Pasic, appears in Nis before the National Assembly with the statement that war with Austro-Hungarian empire had become “a fight for the liberation and unification of all our unliberated brothers Serbs, Croats and Slovenes”. In the declaration adopted by the National Assembly, also known as the “Nis Declaration”, the aim is clearly underlined – the creation of a joint state.

In May 1915, a Yugoslav Board was established in Paris, under the presidency of Dr. Ante Trumbic, as a representative body of Serbian, Croat and Slovene immigrants from the Austro-Hungarian empire. Immediately following the establishment of the Board, its seat was transferred to London.

In March 1917 the Montenegrin Board “for national unification” was established in Paris, working on the unification of Montenegro with Serbia and the other Serbian, Croat and Slovene countries.

On July 20, 1917 Serbian Government and the Yugoslav Board published the Corfu Declaration which was signed by Nikola Pasic and Dr. Ante Trumbic. Declaration outlines that “the only and irrevocable demand of Serbs, Croats and Slovenes is, on the basis of the principle of free self-determination of peoples, to be fully liberated from all foreign slavery and united into a single, free, national and independent state”. It was determined that the state shall be a constitutional, democratic and parliamentary monarchy, ruled by the Karadjordjevic dynasty.

Faced with the first signs of fall of the Austro-Hungarian monarchy, on October 6, 1918, deputies of Slovenes, Croats and Serbs, from the ethnic areas of Austro-Hungarian empire, established in Zagreb a National Council. President of the National Council was Dr. Anton Korosec and its vice-presidents were dr. Ante Pavelic and Svetozar Pribicevic. National Council did not have functions of governance but was aimed at organizing and uniting activities of “the Yugoslavs” under the Austro-Hungarian empire, at the times when their destiny was being resolved in the field of world politics.

On October 19th National Council issued a promulgation requesting “unification of the entire our people Slovenes, Croats and Serbs in its entire ethnic territory...”.

On November 9th in Geneva a written agreement was signed by the representatives of the Serbian government and of the National Council. According to this agreement (“The Geneva Declaration”), a new state was to

Народно вијеће 19. октобра издаје проглас у коме се тражи "уједињење целокупног нашег народа Словенаца, Хрвата и Срба на читавом његовом етнографском територију...".

Деветог новембра дошло је у Женеви до писменог споразума између представника српске владе и Народног вијећа. По том споразуму ("Женевска декларација") стварала се једна нова држава Срба, Хрвата и Словенаца. Црној Гори је остављено да сама реши хоће ли се придружити тој новој држави. Утврђено је да ће устав нове државе прописати уставотворна скупштина изабрана општим, једнаким, непосредним и тајним гласањем.

*Краљ Петар Први Карађорђевић
(фотографија из 1878.)*

*King Peter the First Karadjordjevic
(a photograph from the year 1878)*

име краља Петра, прогласио уједињење и стварање заједничке државе - Краљевства Срба, Хрвата и Словенаца.

У Новом Саду састала се 25 новембра Народна скупштина за Војводину, која је одлучила да се Војводина уједини са Краљевином Србијом, а сутрадан у Подгорици, састала се и црногорска Народна скупштина која је такође донела одлуку о уједињењу са Србијом.

Двадесет и седмог новембра изасланици Народног вијећа отишли су из Загреба у Београд где их је 1. децембра примио престолонаследник Александар Карађорђевић. Изасланици и престолонаследник измењали су писмене поздраве. Изасланици су у својој поздраву саопштили одлуку Народног вијећа од 24. новембра да "аустро-угарски Југословени" желе и хоће да се уједине у јединствену народну државу "која би обухватила сав непрекинути етнографски териториј јужних Словена". У свом отпоздраву престолонаследник је, у

be created of the Serbs, Croats and Slovenes. Montenegro was left to decide for itself whether it would join this new state. It was determined that the constitution of the new state will be drafted by the constitution constituent assembly elected by a general, equitable, direct and secret ballot (vote).

In Novi Sad, on November 25th, National Assembly for Vojvodina was convened which decided that Vojvodina shall unite with the Kingdom of Serbia, and on the following day, in Podgorica, Montenegrin National Assembly was convened which also adopted a decision on the unification with Serbia.

On November 27th deputies of the National Council left Zagreb and arrive in Belgrade where, on December 1st, they were received by the Crown Prince Alexander Karadjordjevic. Deputies and the Crown Prince exchanged written greetings. In their note of greetings deputies announced the decision of the National Council of November 24th that “the Austro-Hungarian Yugoslavs” wish and shall unite into a single national state, “which shall encompass all the uninterrupted ethnic territory of the South Slavs”. In his response to the greetings and welcome in return, on behalf of King Peter, Crown Prince proclaimed the unification and the creation of a joint state – the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes.

This exchange of written declarations was made on December 1st between the Crown Prince of Serbia and the deputies of the National Council, and is deemed to have been the act of establishment of a joint state of Serbs, Croats and Slovenes – the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, i.e. the Kingdom of Yugoslavia.

Into the new state entered the independent and internationally recognized states of Serbia and Montenegro, and the territories which were, until their liberation, within the composition of the Austro-Hungarian monarchy – Dalmatia and Slovenia, as Austrian imperial lands, Croatia, Slavonia and Srem which were under the Hungarian crown, and Bosnia and Herzegovina as a part of the Austro-Hungarian state since the time of annexation in 1908.

Unification into the joint state was supported by the allies, and international recognition took place through the act of signing of the peace agreements at the Paris Peace Conference.

In the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes, in an area of 248,666 kilometers square, there lived 11,984,919 inhabitants according to the census from the year 1922, from this number some 2 million members of national minorities: Germans, Hungarians, Albanians, Slovaks, Ruthenians, Poles, and others.

*

At the Constitution Constituent Assembly, during the debate between the parliamentarians and monarchists, monarchists won over and, thus, the monarchy under the rule of the Karadjordjevic dynasty was inscribed in the Constitution as one of the main conditions for the state unity.

According to the first Constitution of the Kingdom of Serbs, Croats and Slovenes from the year 1921, “the state of Serbs, Croats and Slovenes is a constitutional, parliamentary and hereditary monarchy”

The legislative power was vested with the King and the National Assembly, who were deemed to be equal, and for every law the approval was to be required from both the former and the latter factor. The person of the

Ова измена писмених изјава извршена 1. децембра између престолонаследника Србије и изасланика Народног вијећа сматра се чином оснивања заједничке државе Срба, Хрвата и Словенаца - Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, односно Краљевине Југославије.

У нову државу ушле су независне и међународно признате државе Србија и Црна Гора, и територије које су до ослобођења биле у саставу Аустроугарске монархије - Далмација и Словенија као аустријски царски поседи, Хрватска, Славонија и Срем који су били под угарском круном и Босна и Херцеговина као део аустроугарске државе од времена анексије 1908. године.

Уједињење у заједничку државу подржано је од савезника, а међународно признање уследило је чином потписивања мировних уговора на Конференцији мира у Паризу.

У Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца, на површини од 248.666 км², живело је по попису из 1922. године 11.984.919 становника, од којих око 2 милиона припадника националних мањина: Немаца, Мађара, Албанаца, Словака, Русина, Пољака и других.

*

На Уставотворној скупштини на којој се водила расправа између парламентарца и монархиста, победили су монархисти па је монархија са династијом Карађорђевића унета у Устав као један од главних услова државног јединства.

Према првом Уставу Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца из 1921. године "држава Срба, Хрвата и Словенаца је уставна, парламентарна и наследна монархија". Законодавну власт вршио је краљ и Народна скупштина, који су били равноправни, а за сваки закон тражио се пристанак и једног и другог чиниоца. Краљева личност је одређена Уставом. У погледу личних слобода и политичких права сви су грађани

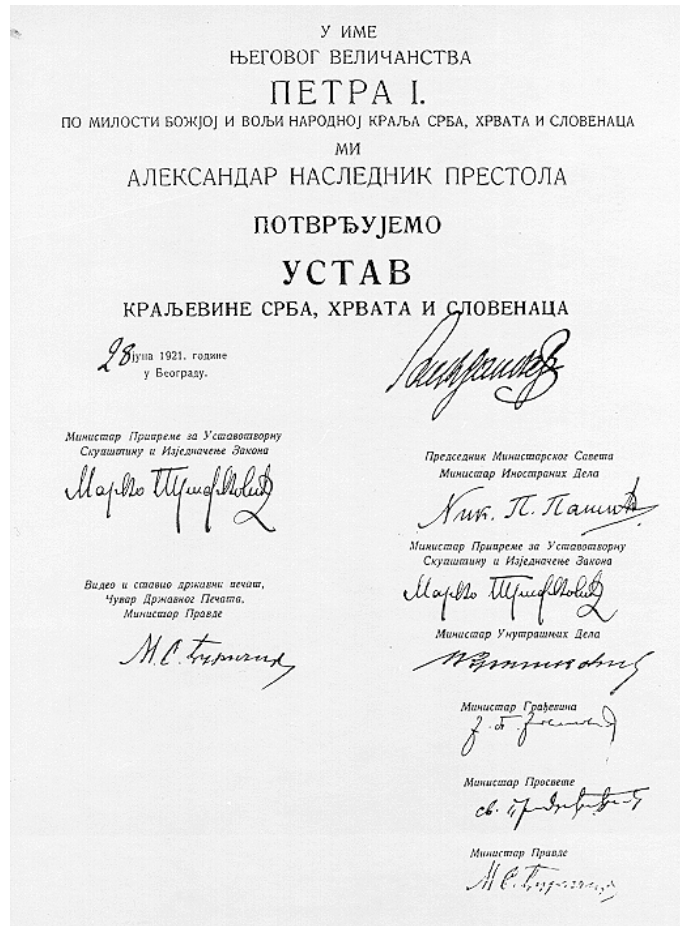

Политичар и војник, начелник Штаба црногорске Врховне команде, армијски ђенерал Југословенске војске - Јанко Вукотић

A politician and soldier, Chief of the Joint-Chiefs-of Staff of the Montenegrin Supreme Command Headquarters, the Army General of the Yugoslav Army – Janko Vukotic

King was regulated by the Constitution. Regarding personal freedoms and political rights, all the citizens were held equal before the law and were enjoying equal legal protection both in the field of public and in the field of private law.

The first Constitution was made on the assumption that Serbs, Croats and Slovenes were one and the same people, and that all the differences

*Озваничење првог Устава Краљевине Срба, Хрвата и
Словенаца, 28. јуна 1921.*

*Official promulgation of the first Constitution of the Kingdom of
Serbs, Croats and Slovenes, on June 28, 1921.*

between them are brought down to the differences in name, religion, alphabet, and in case of Slovenes, also down to some differences in the language. an executive body. Ban was the one appointing and dismissing banovina's officials at the proposal of the Banovina Board. Otherwise, all the then-in force

пред законом били једнаки и уживају једнаку законску заштиту како у области јавног тако и у области приватног права.

Први устав је сачињен под претпоставком да су Срби, Хрвати и Словенци један народ и да се све разлике међу њима своде на разлике имена, вере, писма, а у случају Словенаца и на још неке разлике у језику.

Држава је подељена на покрајине: Србију, Хрватску и Славонију, Словенију, Војводину (Банат, Бачка и Барања), Босну и Херцеговину, Далмацију и Црну Гору.

Овакво уставно-правно стање и одговарајућа организација државног живота у основи су трајали све до 6. јануара 1929. године када је краљевим

Краљ Александар Први Карађорђевић
King Alexander the First Karadjordjevic

манифестом распуштена Народна скупштина изабрана 26. новембра 1927. године и укинут Устав из 1921. године. У Краљевом манифесту је речено, између осталог, да дотадашњи парламентарни рад и сав политички живот добивају све више негативно обележје па су све установе и развитак целокупног народног живота доведени у опасност. Уместо да развија и јача дух народног и државног јединства, парламентаризам, онакав какав је био, почео је да доводи до духовног расула и разједињавања народа.

Према Закону о краљевској власти и Врховној државној управи од 6. јануара 1929. године, краљ је био носилац све власти у земљи, који издаје и проглашава законе, поставља државне чиновнике, заповедник је војне силе, даје војне чиновне, ордене и друга одликовања. На челу Врховне државне управе био је председник Министарског савета. Краљ је и-

меновано председника Министарског савета и све министре. Законом о називу и подели краљевине на управна подручја од 3. октобра 1929. године, држава је променила назив у Краљевина Југославија која је подељена на девет бановина: Дравска, са седиштем у Љубљани, Савска, са седиштем у Загребу, Врбаска, са седиштем у Бањалуци, Приморска, са седиштем у Сплиту, Дринска, са седиштем у Сарајеву, Зетска, са седиштем на Цетињу, Дунавска, са седиштем у Новом Саду, Моравска, са седиштем у Нишу и Вардарска, са седиштем у Скопљу. Управа града

laws, with the exception of the Law on King's Authority and the Supreme State Administration of January 6, 1929, were to remain in force "until such time when they shall be in a regular manner suspended".

After the assassination of King Alexander in Marseilles in the year 1934, a regency rule was established, exercised by His Royal Highness Prince Pavle Karadjordjevic, Dr. Radenko Stankovic, Senator and Minister of Education, and Dr. Ivan I. Perovic, Ban of the Sava Banovina.

In the year 1939 a political agreement was reached between the

Кнез-Регент Павле Карађорђевић
Prince-Regent Pavle Karadjordjevic

Yugoslav Government, with the seat in London, in accordance with the wartime and other circumstances, started with the new organization of the supreme state administration.

Yugoslav Prime Minister Dragisa Cvetkovic, and the leader of the Croat Peasant Party and a Deputy Prime Minister, Vladko Macek, on the basis of which on August 26th the Decree was passed on the establishment of Croat Banovina. All jobs in the field of agriculture, trade and industry, forestry and mines, civil engineering, social policies and public health care, physical education, justice, were transferred on to the competencies of the Croat Banovina. Legislative power from the competencies of the Croat Banovina were carried out by the King and the Assembly (Sabor) jointly, and in the administrative matters the authority was vested with the King through the Ban. The vice-presidency of the Ministerial Council was also established and also the office of the vice-president, as a guarantor for the proper functioning of the Croat Banovina.

After the April War, occupation and dismembering of the country by Germany and its allies, Government and King Peter the Second, left the country.

Београда, Земуна и Панчева чинила је посебну управну целину, која је стајала под непосредном управом и надзором министра унутрашњих дела.

Уверен да су мере предузете 1929. године довеле до "здраве политичке и националне свести", 3. септембра 1931. године краљ Александар донео је Устав Краљевине Југославије, којим је враћен парламентарни живот у земљу и успостављене институције које су државну и националну политику поставиле на ширу демократску основу. Законодавну власт вршио је Краљ и Народно представништво заједнички. Народно представништво чине Сенат и Народна скупштина. По одредбама устава управну власт врши Краљ преко одговорних министара и Министарског савета. Држава је и даље подељена на девет бановина и Управу града Београда. У свакој бановини као самоуправној јединици постојало је Бановинско веће и Бановински одбор као извршни орган. Бан је постављао и разрешавао бановинске чиновнике на предлог Бановинског одбора. Иначе, сви тада постојећи закони, изузев Закона о краљевској власти и Врховној државној управи од 6. јануара 1929. године, остали су на снази "док редовним путем не буду укинута".

Након убиства краља Александра у Марсељу 1934. године образована је намесничка власт коју су вршили W.K.B. Кнез Павле Карађорђевић, др Раденко Станковић, сенатор и министар просвете и др Иван И. Перовић, бан Савске бановине.

У 1939. години дошло је до политичког споразума председника југословенске владе Драгише Цветковића и првака Хрватске сељачке странке и потпредседника владе, Владка Мачека на основу чега је 26. августа донета Уредба о образовању Бановине Хрватске. У надлежност Бановине Хрватске пренесени су сви послови пољопривреде, трговине и индустрије, шума и руда, грађевина, социјалне политике и народног здравља, физичког одгоја, правде, просвете и унутрашње управе. Законодавну власт из надлежности Бановине Хрватске вршили су Краљ и Сабор заједнички, а у управним стварима власт је вршио Краљ преко бана. Успостављено је и Потпредседништво Министарског савета и функција потпредседника као гарант функционисања Бановине Хрватске.

Након априлског рата, окупације и комадања земље од стране Немачке и њених савезника, влада и краљ Петар Други, напустили су земљу. Југословенска Влада са седиштем у Лондону, у складу са ратним и другим околностима, приступила је новој организацији врховне државне управе.